

דוד המלך – אדמוני עם יפה עינים

במסכת שבת (קנו.) האי מאן דבמאדים יהיה שופך דמיי אר"א או מהולא או טבחה או ליסטיים. והעניין הוא כי בדוד נאמ' והוא אדמוני והוא במאדם ולכך טעה עליו שמואל בעת ראה קלסתר פניו והוא העביר מדותיו בכל.

11. מלבי"ם שמואל א פרק טז פסוק יב

והוא אדמוני. פה הראה לו אמיתת מ"ש תחלה כי לא כאשר יראה האדם, כי דוד היה אדמוני שגברה בו האדומה, והוא בטבעו מוכן לשפיכת דם, ומצד אחר נראה בו ג"כ רושמים טובים כי היה יפה עינים וטוב רואי, שזה מורה על שהוא חד העיון וטוב המזג כמ"ש הטבעיים, ואם היה נשאר על ההבחנה האנושית של שמואל היה מחליט היותו בלתי ראוי. אבל ה' יראה ללבב וידע כי מטוב בחירתו יעשה אך משפט וצדקה, ובטבע האדמימות הנטועה בו ישתמש ללחום מלחמות ה' ולהכרית מעיר ה' כל פועלי און, וזה הנרצה בעיני ה' שהגם שנמצא נטיה רעה בטבעו הוא ימשול בה מצד צדקתו וטוב בחירתו, וז"ש קום משחחו כי זה הוא הנרצה לפני. וכן אמרו חז"ל (ילקוט שמעוני שמואל רמז קכד) כיון שראה שמואל את דוד אדמוני נתירא אמר זה שופך דמיי כעשו, א"ל הקדוש ברוך הוא עם יפה עינים, עשו עשה מדעת עצמו, זה מדעת סנהדרין הוא הורג

1. בראשית כה:כה

ויצא הראשון אדמוני פלו פאדרת שער ויקראו שמו עשו:

2. בעל הטורים שם

אדמוני. ב' במסורת. ויצא הראשון אדמוני. והוא אדמוני עם יפה עינים (ש"א טז, יב) גבי דוד.

3. שה"ש ה, י-יא

(י) דודי צח ואדום דגול מרבכה: (יא) ראשו פתם פז קנחותיו תלתלים שחרות פערב:

4. רד"ק שמואל א פרק יז פסוק מב

(מב) ואדמוני עם יפה מראה - כבר פירשנו שהוא כמו ויפה והנה לא בזה אותו בעבור כי ראה אותו שהיה נער אלא למה בזה אותו בעבור שהיה אדמוני עם יפה מראה לפי שחשב בלבו כי לא יתכן שיהיה איש מלחמה כי מי שהו' רגיל לצאת למלחמה לא יעמוד בו יופיו מפני היגיע' והטורח והיותו בחוץ בעתות המלחמה לקרח ולמטר ולשרב:

5. בר"רפרשה סג ד"ה ח וימלאו ימיה

אדמוני, אמר רבי אבא בר כהנא כאלו שופך דמיי, וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני דכתיב (שמואל א טז) וישלח ויביאהו והוא אדמוני נתירא ואמר אף זה שופך דמיי כעשו, אמר לו הקב"ה עם יפה עינים, עשו מדעת עצמו הוא הורג אבל זה מדעת סנהדרין הוא הורג

RUDDY. R. Abba b. Kahana said: Altogether a shedder of blood. And when Samuel saw that David was ruddy, as it is written, And he sent, and brought him in. Now he was ruddy (I Sam. XVI, 12), he was smitten with fear, thinking he too might be a murderer. But the Holy One, blessed be He, reassured him that he was With beautiful eyes (ib.) [which meant], Esau slew by his own impulse, whereas he [David] would slay only on the sentence of the court.1

6. ויקרא ז:יג

ואם פל עדת ישראל ישגו ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ואשמו:

7. מדרש הגדול

אדמוני – אמר ר' יהודה: אם ראית אדם שפניו אדומים, או רשע גמור כעשו, או צדיק גמור כדוד. בעשו מהו אומר: ויצא הראשון אדמוני כולו כאדרת שער. בדוד מהו אומר? 'אדמוני עם יפה עיניים'.

8. גמ' שבת דף קנו עמוד א

האי מאן דבמאדים יהי גבר אשיד דמא. אמר רבי אשי: אי אומנא, אי גנבא, אי טבחה, אי מוהלא

He who is born under Mars will be a shedder of blood. R. Ashi observed: Either a surgeon, a thief, a slaughterer, or a circumciser.

9. משלי כב:ו

חנף לנער על פי דרכו גם פי יזקין לא יסור ממונה:

10. ביאור הגר"א משלי כב:ו (חנוך לנער ע"פ דרכו)

...והעניין כי האדם א"א לו לשבור דרכו כלומר מזלו שנולד בו כמ"ש האי מאן דבצדק יהיה גבר צדקן כו' וכשנולד במזל רע אז ע"ז ניתנה הבחירה ביד האדם שיוכל לאחוז במזלו לאיזה דבר שירצה להיות או צדיק או רשע או בינוני וכמ"ש